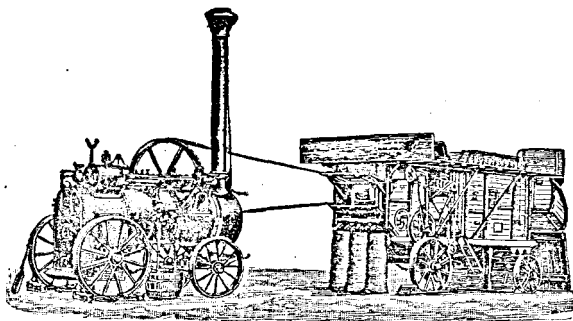

ERDÉLYI GAZDA

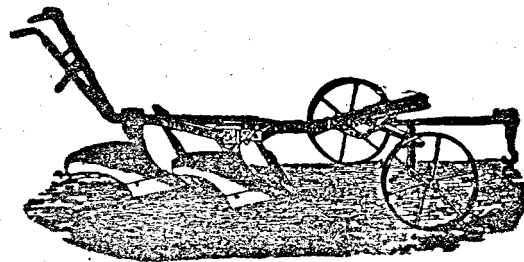

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

Telefon sz. 468.

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

Telefon sz. 468.

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

Kolozsvártt,

a sétatéri állatkiállítási területen a következő gyárak és iparosok kiállítását mutatja be:

M. kir. Államvasutak gépgyára, Budapest, cséplőkészlet, arató-gépek, ekék stb.

Fehér Miklós, Budapest, tejfőlöző gépek.

Kühne E., Moson, többféle gazdasági gépek.

„Nicholson“-gyár, Bpest, cséplőkészlet és más gazdasági gépek.

„Mc Cormick“-aratógépgyár, Bpest, arató- és kaszáló-gépek.

Clayton és Shuttleworth, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Bächer és Melichár, Bpest, kisebb gazdasági gépek.

Első Prosznici gépgyár, Bpest, motoros cséplő és gazdasági gépek.

Beck és Gergely, Bpest, cséplőkészlet és más motorok.

Szilágyi és Diszkant, Miskolc, „Viktoria“ terményrosta, borsajtók.

Simonffy István, Kolozsvár, ekék, boronák stb.

Kalmár Zs. utóda, H.-M.-Vásárhely, „Kalmár“ rosták.

Bóni gyártelep r.-t., Nyirbátor, Bóni eketaliga újdonság.

Lacay és Fekete, Ujkigyós, új szab. cséplő-dobrendszer.

Kunz Antal, Morvaország, Fehérteplom, szélmotoros szivattyúk stb.

Fairbanks Mérleggyár, Bpest, marha- és zsák-mérlegek.

Orenstein és Koppel, Bpest, mezei és ipar-vasutak.

Alfa Separator r.-t., Bpest, teljes tejgazdasági felszerelések.

Schotolla Ernő, Bpest, borgazdasági és pince felszerelések.

Fehér Ferenc, Bpest, 6 lövetű viharágyuk.

Farkas és Faragó, Bpest, viharágyuk.

Emmerling Adolf, Bpest, viharágyuk.

Király Lajos, Bpest, szőlőpermetezők, kézi vetőgép.

Grünfeld Jakab, H.-M.-Vásárhely, szőlőpermetezők.

Grün Lipót, Aszód, szőlőpermetezők, kézi vetőgépek.

Majoros Antal, Győr, szőlőpermetező anyag „Unicum“ stb.

Zalathnai kénkovandó ipar r. t. Budapest, műtrágyák stb.

„Hungária“ műtrágyagyár. r.-t., Bpest, műtrágyák, rézgálic stb.

Kramer J., Egeres, gypsz-trágya.

Faragó Béla, Zala-Egerszeg, csirázató készülékek.

Salzmann és Társa, Szeged, ponyvák, zsákok.

Niemetz W. F. műkertészete Temesvár, diszfák.

Láng és Lovass, Bpest, olaj és zsiradék.

Gruber Leo és Társa, Bpest, kötél-árak.

Magyar Ruggyantagyár, Bpest, ruggyanta (gummi) hajtószijak.

Sukorói Kóbánya, K.-Nyék, malomkövek.

Ulrich B. J., Budapest, tőzeg árnyékszék.

Léber Gyula, Kolozsvár, sodronyfonat kerítések stb.

Keresztényfalvi Agyagipar r.-t. agyagárak, vályuk, lemezek stb.

Fluidgyár, Pöstyén, állatgyógyyszer-rheuma-fluidok stb.

Demjén Ágoston, Kolozsvár, lakatossági különlegességek.

M. kir. Orsz. fegyint., Szamosújvár, lópokrócok, gard. kefék stb.

Vakok Orsz. Intézete, Bpest, mindenféle gazdasági, háztartási kefék.

Klaszovitt György, Kolozsvár, hámok, bőröndös árak.

Apatini Kosárfonók Szövetkezete, kerti butorok és kosarak.

Timár László, Bucsa, kerti butorok és kosarak.

Moldován Miklós, Kolozsvár, minta kertészete. (576.)

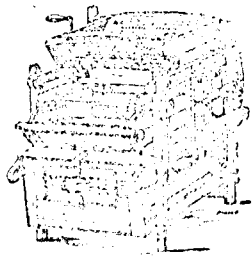
Singer varrógépgyár Bpest, zsákfoltozógép.

Auróra Műintézet, Pécs, műiparú cikkek.

Bécsy József, kocsigyártó, M.-Vásárhely, kocsik.

A KIÁLLITÁSI IRODA A GAZDAKÖZÖNSÉG IRÁSBELI MEGRENDELÉSEIT A KIÁLLÍTÓ CÉGHEZ JUTTATJA!

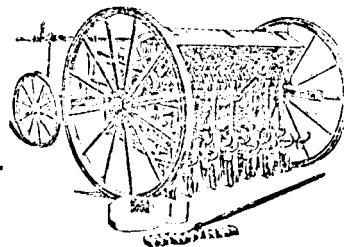
Az „E. G. E.“ tagjai és az „Erdélyi Gazda“ előfizetői az árakból nagyobb engedményben részesülnek.

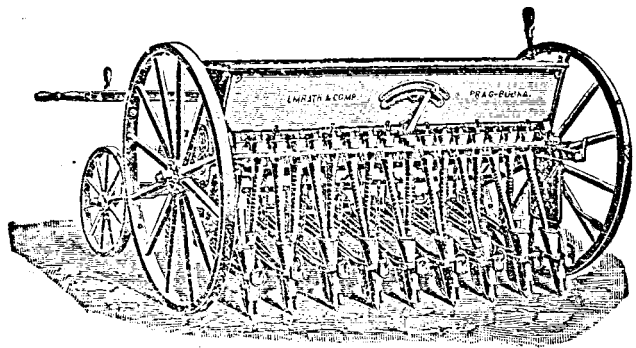

Telefon sz. 468.

Telefon sz. 468.

Egyetemes sorvetőgépek

legjobb tolókerék-rendszer. Magyar és osztrák szabadalom.

Utólérhetlen

(544. II.)

megbízható!

Tessék
árjegyzéket
kérni!

Ekek.

célszerű!

Trieürök.

könnyű járatú!

Umrath és Társa Budapest.

V, Váci-körút 60. szám.

Gőzcséplőkészletek 12 lóerőig.

Ipari mosogonyok 100 lóerőig.

Eladó birtok.

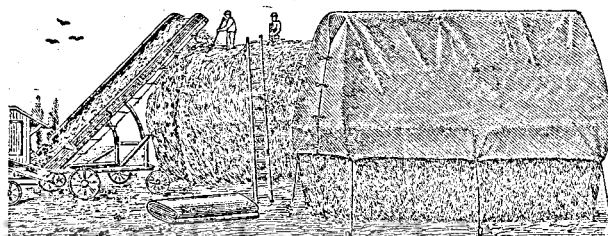
A magyarországi unitárius egyháznak kolozsmegyei **Bányabükk** és **Pusztá-Szent-Márton** egymás-mellett fekvő községekben levő mintegy 1430 hold kiterjedésű birtoka, melyből mintegy 1080 hold erdő és erdő közötti kaszáló, a többi szántó és rét, Bányabükk községben levő lak- és gazdasági épületekkel és nagy gyümölcsös kerttel együtt örök áron **eladó**.

Mindkét községben a tagosítás kihasítás alatt áll és az elfogadott elhelyezkedési tervek szerint mindkét községbeli új birtok nagy részben egymás mellett egy tagban fog kiadatni. — Ertekezni lehet jószágfelügyelő-ségi elnök Molnár Sándor ügyvéddel Kolozsvárt, Mönostor-utca 11a. szám.

(690.)

VIZMENTES PONYVÁK

KAZAL, MOZDONY és CSÉPLŐGÉPEKRE.

Elpusztíthatlan —
minőségben

REPCZEPONYVÁK,

Viiiorla-vászon ponyvák,

KOCSIPONYVÁK.

Alapított 1830. — Cs. kir. szab. vizmentes szövetygár. 46 kitüntetés.

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, V. ker., Thonet-udvar.

Vizmentes Ponyvák (634.)

elismert kitünő minőség — □ metr. 1 K. 70 fillér és följebb

Zsákok

Tarpaulin-varrással és varrás nélkül 70 fillér és följebb.
Rovatás- Sátrak, esőköpenyek, öltönyök.
Kender- kendertömő, tűzi és itató-vedrek.

Árjegyzék és minták ingyen és bérmentve. — Leggyorsabb kiszolgálás.
Minden város jobb üzleteiben a mi gyártmányainkat tartják és szíveskedjék ha-tározottan Elsinger gyártmányt kérni.

Eladó Méz!

A legfinomabb aromás erdei színméz

$\frac{6}{10}$ kilogrammos üvegekben à 1 ko-

rona, kapható az „Erdélyi Gazda“

kiadóhivatalánál: Kolozsvárt, Deák

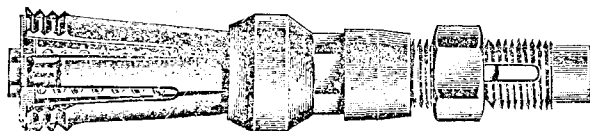
Ferencz- (Bel-Közép-) utca 11. szám

(I. em.) alatt. (686.)

Vidéki megrendelések 5 üveggel
vagy azon felül utánvétellel!

Kazántulajdonosoknak
nélkülözhetetlen

Vízcsöves kazánokhoz.

a Lantai-féle szab. csőtisztító

minden fáradság nélkül eltávolítja a vízcsövekről a korom és kőlerakódásokat anélkül, hogy az illető falakat megsértené.

Használata 25% szénmegtakarítással jár. — Tehát beszerzése a legrövidebb idő alatt megtérül.

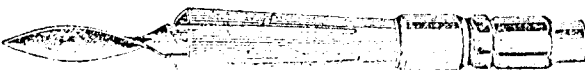
Kapható a „HAZAI CSÖTISZTÍTÓ ÉS GÉPKELLÉKGYÁR R.-T.“

Nélkülözhetetlen!

BUDAPEST, gyár-iroda: VI., Lehel-utca 23.

Nélkülözhetetlen!

Kizárólag vasúti

mozdonyokhoz.

(667.)

Megbecsülhetetlen!

Elpusztíthatatlan!

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 EVRE 12 KOR., 1/2 EVRE 6 KOR.,
1/4 EVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11. SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
Mezőgazdaság és közös vámterület. III. <i>Eber Ernő</i>	425
Baromfitenyésztő és értékesítő szövetkezet Kolozsvárt. <i>J.</i>	427
A hadseregellátás új rendje. <i>Eber Ernő</i>	429
Milyennek kell lenni a tökéletes szólóajtóványnak! <i>Székelyhády Viktor</i>	429
Tárca:	
Virágfakadás. <i>Krenedits Odön</i>	426
Kisebb szakközlemények.	430
Vegyes közlemények	430
Üzlet, forgalom	432
Hírdetések	

MAUTHNER ÖDÖN

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrásy-ut 23. sz.

Ajánl és vesz:

biborherét, homok (szős)

szös) bükköny (Vicia Villosa)

őszi borsót, őszi bükköny

tavaszi repezét, őszi repezét,

(káposztarepezét), esibehurt,

mustármagot.

(28.)

Mezőgazdaság és közös vámterület.

Irta: *Eber Ernő.*

III.

Nagy optimizmussal mondja a fejérvármegyei gazdasági egyesület, hogy nem tart attól, hogy »önálló vámterület mellett a magyar nagyipar fejlődését akár tőkeszegénységünk, akár a munkáskéz hiánya fogja akadályozni. A kedvező elhelyezkedés föltételeit gyorsan felismerő külföldi tőke fogja gyárainkat fölépíteni és azok a milliók, melyek ilyen módon az országba jutnak a magyar nemzeti vagyont fogják növelni.« Minden könnyen sikerül — mondja Lavergne — ha jó a gazdasági állapot, ellenben semmi sem, ha ez az állapot rossz. Nézzük a külállamok, a leggazdagabb tőkés országok gazdasági helyzetét ma. Németország ipari alkotásainak túlsúlya alatt veszedelmes gazdasági krízisben van, Anglia minden tőkéjét a háboru foglalja el, Franciaország gyarmatait szereli föl. Ilyen gazdasági állapotban a külföldi tőke nem fogja a mi gyárainkat fölépíteni. De hiszen voltak kedvezőbb idők is, a mikor a külföldnek valóban voltak tőkefölöslegei. Miért nem jöttek akkor hozzánk gyárakat csinálni? Hiszen a sokkal erősebb német, angol, vagy francia tőke, ezeknek sokkal fejlettebb, tökéletesebb ipara csak nem az osztrák ipar elől tágitott. Nem, őszintén, tapasztalatok alapján mutatunk rá a való okokra, a külföldi tőke tartózkodására. A magyar nép éhletlensége, a társadalom indolenciája, a magyar kereskedelem irrealitása, ez az ok, amit — joggal, vagy jogtalanul — az egész külföldi kereskedő és iparosvilág emleget, ha magyarországi üzletről, vagy tőkeelhelyezésről van szó.

Ne áltassuk tehát magunkat egy irányban sem azzal a vérmes reménnyel, hogy az önálló vámterületben Magyarország ipara olyan hamar föl fog virágozni, mint a hogy azt a fejérvármegyei átirat mondja. És föltéve, hogy a külföldi tőke csakugyan azért nem keres most föl minket, mert Ausztriával közösségben vagyunk — amely föltéve pedig nincs indokolva — és tegyük föl, hogy ha önálló vámterület lennénk, ez a külföldi tőke csakugyan olyan óriási mértékben fog beözönlenni, mint azt az átirat nagy optimiz-

mussal gondolja: miben fogna ennek a kiváló előnye a mi közgazdaságunkra nézve megnyilvánulni? Azzal mindenki tisztában lehet, hogy az a külföldi tőkés az itt elért jövedelmet aligha fogja itt elkölteni. Az vissza fog vándorolni a külföldre, a honnan a tőke jött. A mit a fejérvármegyei gazdasági egyesület mint egyedüli óriási előnyt fölhoz az az, hogy »200 ezer gyári munkás helyett 2 millió munkásnak adhatná meg a tisztességes megélhetés eszközeit, nemcsak a kivándorlást szüntetné meg, hanem népességünk természetes szaporodását is lényegesen befolyásolná.« Az átirat ugyan hol 2, hol csak 1 millió származandó gyári munkásról beszél, nem tudjuk tehát, mennyit gondol valójában, de akár egy, akár két millió lenne a gyári munkások száma, honnan vennék azokat? Csakis a mezőgazdasági munkások osztályából.

Az 1890. népszámlálás adatai szerint a mezőgazdasági kereső férfi és női munkásaink száma volt:

szolga (béres)	526,039
napszámos (zsellér)	279,446
családi kisegítő	1.095,561
Összesen	1.901,046

Vegyünk el ebből akár egy, akár két (?) milliót, a mezőgazdasági munkások híján olyan válságba kerülne a magyar mezőgazdaság a munkabérek exorbitáns fölszállása következtében, a mi végromlásba döntené. Egyetlen előnyünk, a mivel a nyugati intenzív termeléssel versenyezni tudunk, az, hogy olcsóbban termelünk. Ha a termelésnek azt az olcsóságát elveszítjük, mezőgazdasági termelésünk alapján fog megrendülni.

Hiszen éppen azok példák, melyekre az átirat hivatkozik olyan sokszor és indokolatlanul, a német és a francia mezőgazdasági viszonyok bizonyítják, hogy a mezőgazdaságnak minő óriási károsodását okozza a mezei lakosságnak a városokba, a gyárakba való tódulása. Nemcsak a munkabérek emelkedtek rendkívüli, nyomasztó módon, hanem a szociálista gyári munkások agitálására még a munkaidőt is napi 8 — 10 órára redukálták és akarják redukálni a mezőgazdaságban is.

Legelőnyösebb

Gabonaértékesítés. — Erőtakarmányok.

Őszi vetőmagvak

legteljesebb napi áron való értékesítése.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

Vegyőtiszta olajok és kenőcsök, ponyvák, zsákok, szijak, köszenek; szóval minden cséplési anyagok és gépek.

Szöllővédekezési, csomagolási, szüretelési és pinczegazdasági cikkek.

(532.)

Csakugyan, egy földmivelő munkás keresete sokkal kisebb, mint egy gyári munkásé, de az elégedettséget nem a nagyobb kereset, hanem a kereset és az igények közti viszony adja meg. A német, francia és belga gyári munkások folytonos szociálista mozgalmi tanuskodnak a mellett, hogy a folyton nagyobbodó munkabér sem tudja az elégedettségnek egy parányival magosabb fokát sem megadni.

Hogy pedig a kivándorlást nem szünteti meg, azt megint éppen a nyugati iparosorszagok kivándorlási statisztikáiból láthatjuk. Addig, a míg Németország, Belgium, Franciaország a kivándorlás ellen nálunk szinte kivihetetlenül szigorú törvényeket nem hoztak, a kivándorlás éppen ezekből a legnagyobb iparos államokból volt a legnagyobb.

És hogyan befolyásolja a nagyobb ipari fejlettség a nép természetes szaporodását? Mezőgazdasággal foglalkozó népességünk legnagyobb része az Alföldön él és itt a lakosság szaporodásának aránya nagyobb, mint az iparilag fejlettebb Dunántúlé, vagy az erdélyi szászoké. Az egész ország népszaporodásának aránya pedig jobb Ausztria, Anglia és Francia népének szaporodási arányánál.

Nincs most tulajdonképpen aktualitása annak, hogy akár a külön, akár a közös vámterület mellett állást foglaljunk. Az aktualitást csak az az egy körülmény adja meg, hogy a fejevámegyei gazdasági egyesület Magyarország gazdáit most hívja föl véleményük nyilvánítására azzal a megjegyzéssel, hogy nincs kizárva, hogy az osztrák politikai viszonyok változásával ez a kérdés korábban is napirendre kerül. Mink ezt ugyan éppen

az osztrák viszonyok jobbra változásával tartjuk kizártnak, de nem tartjuk célszerűnek, hogy bármily okból is a külön vámterület álláspontjának igyekezzenek a gazdákat összetoborozni.

A vámszövetség ideje óta a mezőgazdaság óriási nagy lépésekkel haladt a magas fejlettség felé, kimutattuk, hogy ez a fejlődés mennyivel nagyobb Ausztria ez irányú fejlődésénél; külkereskedelmünk mérlege fokozatosan javul, úgy hogy ma már többlete van; bebizonyítottuk, hogy a magyar ipar kibontakozását nem csak az önálló vámterülettel érhetjük el, és hogy ezzel sem érhetjük el biztosan; bebizonyítottuk, hogy a mit iparunkon az önálló vámterület által nyerhetnénk, az nem érne fel a veszteséggel, melyet a mezőgazdasági termelés megnehezítésével, piacának elvesztésével, munkásainak megfogyatkozásával, fogyasztásának megdrágításával az egész magyar mezőgazdaság és az egész magyar közgazdaság szenvedne. Ezeknek a körülményeknek ösmerete alapján állva a fejevámegyei gazdasági egyesület átiratában foglaltak nem ingathattak meg véleményünk helyességében. És ez a többször nyilvánított vélemény az, hogy nem áldozhatjuk föl mezőgazdaságunk biztos, fejlődő jelenét csirájában levő iparunknak bizonytalan jövőjéért. Nemcsak mezőgazdaságunk, hanem egész közgazdaságunk érdeke a közös vámterület. A közös vámterület, s abban az eddiginél hatásosabb védelem a mezőgazdaságnak és a kellő védelem az iparnak is.

A fejevámegyei gazdasági egyesület szinte semmi hatást sem tulajdonít a vámvédelemnek mezőgazdaságunk állapotára. Konstatálja azt, hogy a tőzsdei spekuláció nem engedi a magasabb árak érvényesülését

és mégis a védővámok jelentőségét becsüli kevésre. De ez az ellenmondó érvelés nem ingathatja meg az ország gazdaközönységét abban a véleményben, hogy a védővámokra mezőgazdaságunknak igen nagy szüksége van. Szüksége van a gabonánál, szüksége van az állatoknál és állati termékeknél és szüksége van a bornál. Meg is jelöljük, mint ahogyan megjelöltük már más alkalmakkor is, hogy a gabonabehozatal ellen védekezünk kell agrárvámokkal Románia, Szerbia és Oroszország felől, szarvasmarha- és sertésbehozatal ellen Szerbia felől, borbehozatal ellen Olaszország felől.

A román vámháború statisztikai adatai mutatták meg, hogy a tiltó vámoknak milyen óriási nagy hatásuk volt gabonakereskedelmünkben. A vámháború előtt és után behozott óriási mennyiségű román búza kereskedelmi mérlegünket és a búza árképződését megrontották; a vámháború idejében nem csökkent semmivel sem kivitelnünk mennyisége, értéke emelkedett és emelkedtek az árak. Védővámok csak olyan cikkeknél érvényesülnek, melyekben kivitelnünk nincs. Nos, szilárd meggyőződésünk, hogy kiviteli fölöslegünk búzából — még jó közepes termés esetén sincs — ezt a fölösleget csak a behozott külföldi, balkánbúza adja meg, védővámokra tehát igenis szükség van. Azért is, mert a balkánbúza versenye nyomja a belföldi búza árát, azért is, mert a spekuláció előtt a minduntalan megjelenhető román búza a magyar búzát szinte quantité négligiblevé teszi, azért is, mert külföldre irányított lisztkivitelnünk renomméját, tehát árait rontja a román búzával malterozott magyar búzaliszt.

Még nagyobb szükség van vámvédelemre az állatoknál és állati termékeknél.

TÁRCA.

Virágfakadás.

Fehér hősüdját a föld levetette
S virággal zsinórozott
Sötétzöld dolmányát ölté fel
[helyette.
Pélfj.

Minden órának leszakaszod virágát, zengi a költő s igazat ad neki a bölcs is, a ki különben ábrándos semmiségeket lát a rimes sorokban.

S honnan tanulta a költő e mondást, a melyre még a bölcs is helyeselve bólint, ha nem a nagy természettől és annak örök rendjétől.

A természetben, míg napunkat egyszer körüljárja a föld, annak útja határkövekkel van jelezve lépten-nyomon, a szerint, a mint, az örök tűzhely sugaraitól távolabb vagy azokhoz közelebb repülünk a mindenség űrjében, minden órában más és más történik a föld rövidlétű élő lényei között; másként él, másként ruházódik az ember, az állat és a növény, de különösen ennek virágvilága, a mely

minden legkisebbke napsugárra fölérez, fölvidul, gyarapszik pompájában, míg ellenben minden legkisebbke zord időt megérez s anynyira szenved befolyása alatt, hogy az nyomot hagy rajta, mint viaszon az újnyomás.

S vajjon melyik része a föld útjának az, a mely a legpompázóbb? A nyár, tikkasztó melegével és hullámzó kalásztengerével? Az ős, gyümölcsös bőségszarujával, vagy a tél, a pihenés, az alvás hosszú, sötét éjjelével-e?

Mindegyik csak a testet élteti, napi eleddel tömi, hizlalja, majd pedig álomba ringatja, mely kellemes ugyan s üdítő, ha rövid; de hosszúra nyúlva, eltunyit embert, állatot elannyira, hogy mindkettő nagy szükségét érzi az ébredésnek. Almukból az éjnapegylenlőségi viharokban serkenti őket fel a természet s azoknak multával, a tavasz első napsugarában lehelli rájuk édes, anyai csókját és rájuk bocsájtja a legszebb évszakot, a mely nem a testé, hanem a lelket táplálja minden melegével, minden virágával, minden madarával, mintha azt mondaná mind: „Jó reggelt, édes gyermekem!”

Igen a gyermek ébredése ez, a ki még

örülni tud a porszemtől a csillagokig mindennek, a mi szép.

Szépét pedig a tavasz annyit nyújt, hogy a legsivárabb emberi kebel sem bír teljesen ment maradni pompája behatása alól. Hogyan is zárkozhatnék el akkor az emberi kebel, midőn még az oktalan állat is kitarul?

A tavasz első szárnyas hirnökei, az énekes madarak — mint a magyar nép tartja — Gyümölcsöltő-Boldogasszony napján, március 25-én jönnek elő rejtekeikből; a növényvilág lakóinak némelyike azonban már sokkal előbb ébred álomból s nyár közepén, a midőn derékig gázolunk a növényzetben, alig ismernők meg ezeket a szerény, nagyon is közönséges növényeket, ha azoknak életét nem tanulmányoznók már sokkal korábban.

A fekete hattyú, egy szerényke kis virág, még a hó alatt s már karácsonykor kezdi meg életét a lejtőkön és mintegy összekötő kapcsot képez korai ébredésével, a haldokló és feltámadó növényvilág között. Ezen figyelemreméltó kis növény levele és virága, miként számos más tavaszi társáé, nem fagy el pár foknyi hidegben s kifejlődésére elég azon

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLITÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.
Áruimért 5 évig felelek. (529.)

Nagy raktár szőnyeg-, paplan-, pokróc- és matrácokban! — Valódi Linoleum- és cocos szőnyeg.

SÁRGA KRISTÓF

Alapítatott: 1873.

fehérnemű és vászonraktára,

Alapítatott: 1873.

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utcza (Belközép) 3. szám.

Dus választék minden kivitelű divatos férfi- és női ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők, nyakkendők és harisnyákban. Valódi francia fehér- és színes lenbatszt zsebkendők.

Különlegességek: színes á-jour

kávés-teríték- és asztalterítők, goblin ágy- és asztalterítők, csipke-, gyapju- és chenil-függönyök-, pamlag-szőnyegekben.

Ujonszülöttek részére garnitúrák, paplanok, matrácok- és kocsitakarók.

Nagy választék butorszövegek és szőnyegekben.

Elvállal kiházasítást vagy magán szükségére kívánt mindenféle fehérneműket pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik.

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron alól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkálatok, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

Vajjon képesek-e tenyésztőink a kivitelre alkalmas, jó minőségű állatokat olyan fokozott mennyiségben előállítani, mint Szerbia az ő silány, rossz marháját? Lehetséges-e az, hogy mi is olyan olcsón tudjunk piacra vinni jól hizlalt, szép állatokat, mint ahogyan a szerbek nekünk eladhatják az ő harmadrendű jószágjukat? Nem. A vágómarha állomány éliteje nálunk éppen a szerb marha miatt nem értékesülhet, azt kénytelenek vagyunk Bécsbe kivinni és a belföldi kevésbé jó minőségű marhát a szerb verseny miatt, idehaza, olcsó árban elvesztegetni. Ha a szerb marha nem jöhetne be, vagy csak kisebb mennyiségben jöhetne be az országba, fogyasztásunk fölvénné és megfizetné a jobb minőségű árut is. És hogy sertés kivitelünk elé a külföldön minő nehézségeket gördített a balkánertés rossz hírneve, azt tudja minden sertés tenyésztő és kereskedő.

A 3 frt 20 krajcár vámmal befolyó olasz bor veszélyezteteti egész szőlőgazdálkodásunk sikerét. Rengeteg fáradsággal és költséggel fölújítottuk és termőképessé tettük elpusztult szőlőinket és mikor már megfelelő termésre volna kilátás, ennek a termésnek tisztességes áron való értékesítését lehetetlenné teszi az olcsó olasz bor nagy behozatala.

Németország, a hova tekintélyes kivitelünk van gabonából is, állatból és állati termékekből is, magos agrárvámokat akar vetni ezekre a cikkekre. Ezzel szemben a monarchia vámpolitikája nem lehet más, mint elzárkózni a német ipar behozatala elől, magos ipari vámmal, a mi fenyegetés és retorzió és más oldalról elzárkózni a Balkán és Oroszország nyerstermény behozatala elől, a mi praeventív, védekező eljárás. Az

első az osztrák iparnak szolgálna közvetlenül s a magyar iparnak közvetve, a második a magyar mezőgazdaságot védené meg a behozataltól akkor, mikor a kivitel elé akadályok állnának. A nehéz vámkérdések a közös vámterület kapcsolatában könnyebben megoldhatók az által, hogy a monarchia egyik országa fogyasztóképességének megnövekedésével egyidejűleg fokozzuk a másik ország termelőképességét és vice versa. Az érdekek kiegyenlítődnek. — A közös vámterület alapján kell tehát ez idő szerint maradnunk. Ez mezőgazdaságunk életbevágó érdeke, de érdeke nem kevésbé közgazdaságunk minden ágának is. A mezőgazdaság érdekeinek az eddiginél fokozatosabb védelme, az természetes és elengedhetetlen kelléke ennek az alapnak. Ausztriában mint iparos államban az ipari érdekek képviselte lesz természetesen az erősebb és éppen azért elengedhetetlenül szükséges, hogy nálunk a mezőgazdaság érdekeit akarják a leghathatósabbban megvédelmezni, hogy a mezőgazdaság hatalma domináljon, mert csak úgy leszünk képesek kiaknázni azokat az előnyöket, melyeket Ausztriával való viszonyunk kínál és csak így szerezhethetjük meg közgazdaságunknak a kárpótlást iparunk károsodásáért. A gazdaközönseget elfásult közönyéből ne a politika szótárjából vett hangzatos jelszavakkal rázzuk föl, hanem közgazdasági érvekkel bírjuk rá az állásfoglalásra. Ez kell hogy álláspontja legyen minden gazdasági érdekképviselőnek, mert a képviselőikre bízott gazdák igaz érdeke ez. És azok a gazdasági egyesületek, melyek a fejevármegyei memorandum kapcsán ezzel a kérdéssel foglalkoztak, ezt az álláspontjukat meg is tartották.

Baromfitenyésztő és értékesítő szövetkezet Kolozsvárt.

Néhány hónappal ezelőtt Ignác István főispáni titkár szűkebb körben mozgalmat indított az iránt, hogy Kolozsváron egy baromfitenyésztő és értékesítő szövetkezet alakítsák. A felvetett gondolat kedvező fogadtatásra talált és az előzetes értekezletek befejeztével pár hét alatt megalakult a szövetkezet, mely után a telep egyszerű berendezése is gyorsan foganatosítva lett. A keret, melyben ennek a fontos ügynek előbbre vitelére az első lépések megtétettek, arányban állott a részjegyek jegyzése útján összejött tőkével, azaz nyiltan szólva, kicsi volt s egyelőre nem is lehetett arra kilátás, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel a vidékre is kiterjedő nagyobb mozgalmat lehessen ezen a téren kifejteni.

A kitűzött cél azonban világos volt és abból állott, hogy megfelelő faj baromfiakból nagyobb mennyiség tenyésztessék, hogy aztán eleinte a közelebb fekvő, később pedig a távolabbi községek állományának átalakítására, illetőleg javítására elegendő tenyészanyag álljon rendelkezésre.

Tervbe volt véve a baromfi-hizlalás és értékesítés, valamint a tojáskereskedés bevezetése és kifejlesztése is.

Az elkésett embereknek azonban sietniök kell, ha az előrehaladottakat utol akarják érni és ki ne látná, hogy mi az őstermelés terén szintén ilyen elkésett emberek vagyunk, azzal a különbséggel, hogy kisgazdánk, akiknek pedig ugyancsak sietni kellene, hogy kapuzárás előtt célhoz jussanak, egyáltalán nem hajlandók a sietésre, sőt még a nógatásra se nagyon figyelnek.

Nagy boldogság lehet az, mikor a halandó nem is sejtí az őtet fenyegető veszélyt, de ezzel a veszedelem nem lesz kisebb, sőt a mi esetünkben a közönyösség terjedésével fokozódik.

Társadalmunknak az a rétege, mely hivatalva van az ügyek fejlődésének irányítására, felváltva próbálkozik ezt a hagyományos közönyt megtörni és tette serkenteni a szunynyadozó nagy közönseget és az itt rejlő nagy erőket.

csekély meleg, melyet a hótakaró nyújt részére. Minden bimbójából egy levél és egy virágszár fakad. A hosszúszerű levelek légy-csöfalakuan, hét vagy kilenc ágra vannak osztva, s a másfél decimeter magas virágszár egy, ritkán két ranunculus fajta virágot hajt. Majdnem egészen eltűnik a virágnak öt fehér vagy halványpiros szirma mellett (melyek virágzás után zöldes színűvé válnak), az a 9—10 viráglevélke, mely a számos himporedény és koscsány körül kört képez. Szép, harangalakú virága miatt, a hunyort, dísznövényként, gyakran kertekben is tenyésztik.

A *mogyoróbobor* már februárban virít. Sárgászöld barkái vidáman ringanak a fagyos szélben s kénzárga porral hintik be a havat maguk alatt. E barkák nagyrésze csak félvirág, a miről azonnal meggyőződhetünk, ha pikkelyeiket felemeljük, mert a legtöbbje csak himporedényeket tartalmaz. Azon virágok belsőjéből, melyek az anyát képviselik, két vagy több kis szár emelkedik ki, az anyavirágok vesszői s ezek a himpor által, mely reájuk hull, megtermékenyítettnek s lassanként csont-héjjas mogyorókká fejlődnek. A mogyorófa

virága igen hasznos a méhekre nézve, mert ez szolgáltatja nekik az ugynevezett méhkenyeret.

A *csillag- vagy madárhur*, melyet a magyar nép egy része tyúkhur név alatt ismer, mindennél előkandikál, a hol a hó elolvadt. A kis bokroska világoszöld leveleivel és ágasbogas száraival sűrűn beborítja a barna földet s virága, mint megannyi kecses, apró csillag elhíntve ring rövid száron felette. A madárhur tövéből nagyszámu villaalaku szár fejlődik, melyeken alul, hosszú száron, fejebb peoig szár nélkül, számos apró, tojásdad alaku levél váltakozik. Figyelmesen szemügyre véve a szárat, láthatjuk, hogy azokon kétsoros apró kis haj vonul végig, fel egészen a kehelyig, melyet a két részre osztott, körbenfutó fehér virágszirmok koronáznak. A madárhur apró, zöld leveleivel és magjával az éneklő madarak előszeretettel táplálkoznak s ne mulasszuk el, hogy szegény, kalitkába zárt énekesünket madárhurral is rendszeresen tápláljuk.

A *százszorszép*, melyet minden gyermek ismer, az olvadó hóból búvik elő. Gyökereiből ásó alaku levelek fakadnak s a levélcsoport

közepéből emelkednek ki a kis sárgaporondú virágok, rózsaszínbe játszó fehér szirmocskákkal, csillagalakuan körülkoszoruzva. Tavaszi alakjában törpe; de nyáron magasabbra is felnyulik, különösen kertekben, a hol különféle nagyságban, színben és telt alakban tenyésznek. Virágágyak szegélyezéséül szolgál s a kövér földet szereti.

A *farkasboroszlán*, sűrű erdők és sövények alatt, enyhe télen, már februárban virul s gyakran meter magas cserjévé fejlődik. A virágoknak, melyek a cserje tetején kalászokat képeznek: szirma nincs. A tölcseralaku virágkorona kalászain rövid himporvessző és a himporedények vannak. Sokkal később, midőn már a halványpiros, bájos virágkalászok hervadni kezdenek: jelennek meg a nagy, lándzsaalaku levelek az ágak végein. A virágnak bódító illata van; gyökere, héja, levelei s mindenekelőtt borsónagyságu, eleinte zöldes, később vörös bogyója, erős mérget tartalmaz, frissen szétdörzsölve kellemetlen szagú s a bőrön hólyagot hűz. A szétrágott héj, vagy bogyótól a szájból égés támad, sőt könnyen bekövetkezhetik a halál is

A Zalatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kén-sav- és műtrágya-gyára ajánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. e. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet” raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szm.**

Kolozsvár gazdaközönsége között évekké elelőtt a kolozsvári gazdasági egyesület vezetői kezdték meg az úttörő munkálkodást ebben az irányban. Szakelőadások, felolvasások rendezése és olvasóköri szervezése útján igyekezvén megértetni az egyesületben rejlő nagy előnyöket és pótolni fejleszteni a hiányzó értelmet.

Ezt a tevékenységet bizonyos érdekkörök visszanyomták, vagy magyarul szólva elgázolták. Némi stagnáció után más egyének más oldalról kezdték népünk között a haladás útját egyengetni.

Jöttek az állami segélyvel tartott téli gazdasági előadások is, rendre alakultak az állami központi hitelszövetkezetek fiókjai is. Az egyiken jó tanácsokat, a másikban olcsó kölcsönt kap a kisgazda.

Ez a mozgalom is tisztán a kisgazdák anyagi jólétének emelésére szolgál, de itt még nem lehet megállapodni. Nem elég jó tanácsokkal az okszerű termelés fokozására serkenteni és olcsó tőkével erre képessé tenni a kisgazdát, hanem gondoskodni kell arról is, hogy a termelt anyagot lehetőleg jól értékesítse, azaz haszonnal termelhesse.

Régi tapasztalat, hogy a kisgazda terményei után eső hasznot a közvetítő kereskedelem teszi zsebre, s néha úgy bele markol ebbe, hogy a tőke bizonyos hányadát is elviszi.

Ezen akarnak segíteni a terményeket értékesítő szövetkezetek, tehát ezen a nyomon indul a múlt hó 28-án Kolozsvárt megalkult baromfityényszti és értékesítő szövetkezet is.

Első lépése ennek a szövetkezetnek az a helyes és igazságos cselekedet, hogy a már előbb alakult hasoncélú, de csekélyebb anyagi forrásokkal rendelkező szövetkezet összes tevékenységét és felszerelését átveszi. Tehát nem gázol keresztül a mások alkotásán, mint az napjainkban szokás, hanem megbecsüli a már kész alapot és azon tovább épít.

„Szervezési és üzleti szabályai“-t azonban kissé bonyolodottnak tartjuk s részint ezért, részint pedig a mi vidékünk gazdasági viszonyainak, népünk gondolkodásmódjának

némi ismeretére támaszkodva, kötelességünknek tartjuk nézeteinket elmondani erről az ügyről, most az alkotás kezdetén. Ismételjük, hogy nem kritikát mondunk, csakis nézeteinket nyilváníttjuk.

Nem értjük és az elérni óhajtott céllal egyenesen ellentétesnek tartjuk pl. mindjárt a szabályok első §-ban foglalt korlátozást, mely szerint a szövetkezet csak „az Országos központi hitelszövetkezetek kötelékébe tartozó szövetkezetek baromfityényszti tagjai részére“ létesíttetik. Miért csak ezek részére? Hiszen a hitelszövetkezeteknek nem lehet minden kisbaromfityényszti tagja. Egy hitelszövetkezeti részvény 50 korona, a baromfityényszti és értékesítő szövetkezet részvényéé 20 korona, belépti díj fejenként 3 korona. Itt tehát 73 koronás census van felállítva. A ki ezt megbirja az részesülhet a szövetkezés előnyeiben, a ki nem birja, attól a 3. §. m. és c. pontja értelmében a szükséghez képest megvásárolja ugyan a megfelelő tojásokat és baromfiakat — természetesen a szövetkezésnek kedvező árban — a szövetkezet, de hát az általános jólét fokozása és szolgálata itt már mégis csak sántít.

Gondoljuk csak meg, mit jelent hazánkban ez a 73 koronás census? Hazánkban a legutóbbi népszámlálás 2.123.634 kisgazdát — 1—20 holdig — talált; tegyük fel, hogy ezek mindnyájan részesedni óhajtanak a szövetkezés ezen két ágának előnyeiben, akkor kerekén 155 millió korona tőkét kell összehozni. Am de a szövetkezetnek még más ágazatai is vannak s mindegyik ágazatához üzleti tőke kell, melyet szintén a kisgazda tagoknak kellene befizetni.

A kérdések kérdése tehát először is az, megbirja-e a magyar kisgazda közönség a boldogítás eme feltételeit?

Mi azt hisszük, nem Megengedjük, sőt tudjuk, hogy a délvideken a vagyonosabb és értelmesebb sváb nép jól megbirja ezt, de az erdélyi részek kisgazdaközönsége a tőke gyűjtés ilyen módozataira általában szólva nem képes és nem elég érett.

Véleményünk tehát az, hogy a megalakított baromfityényszti és értékesítő szövet-

kezet nálunk akkor felelt volna meg igazában céljának, ha 10 koronás részjegyekre alapítva, minden kistermelőre kiterjesztette volna hasznos működését. Így a hogy alakult csak a tehetősebb gazdák érdekeit szolgálja s azok részére, a kik leginkább rászorulnának jótéteményére, nem létezik. Ez pedig sok tekintetben baj, egyebek között azért is, hogy a mikor egyesíteni, tömöríteni akarja a kis erőket, ugyanakkor széttagolja, szétválasztja, olyan okért, melyről a szegény ember nem tehet és a kisgazdák nagy részét kiszolgáltatja az egyes szövetkezeti tagoknak, kik majd nyereségre összeszedik ezek termékeit és beszolgáltatják mint sajátjukat.

Egyebekben a 12-ik §-ban körülírt cél helyes, valamint a 3. §-ban meghatározott módozatok is jól vannak tervezve. A jogokat és kötelességeket meghatározó többi §§-ok már a fent vázolt alaphól következnek s ezen szerintünk nem egészen helyes elvből kiinduló alap megváltoztatása esetén, — módosítandók lennének.

Az üzleti szabályok második fejezete a telep ügyeinek vezetését szabályozza, melyhez természetesen nem lehet a nyilvánosságnak szava, lévén ez tisztán az üzleti kockázatokat viselő testület belső ügye. Ilyennek tekintjük a szabályzat többi fejezeteibe foglalt részletes intézkedéseket is, melyek a telep üzleti szabályait foglalják magukba.

Mégis, tekintettel arra, hogy olyan kezdeményezéssel állunk szembe, a melyhez hazarészünk gazdasági fejlődésének további sorsa fűződik, a mely nem csak úttörője lesz a kisgazdák boldogulásának, hanem példaadásával s esetleges jó eredményeivel a mai viszonyok követeléseivel alakítandja át gondolkodásában és termelőképességében hazarészünk kisgazdait; viszont esetleges balsikereivel hosszú időre visszaveti hazarészünk gazdasági viszonyainak kívánt átalakulását és fejlődését, tehát mindenképpen közvetlenül érint bennünket: hozzá kell szólnunk az ügynek ezen ágához is.

Mi nem tartjuk azt, — a mit az üzleti életben sokan alaptételként tekintenek, — hogy a testületek nem alkalmasak bizonyos üzletágak felvirágoztatására, hiszen ebben a tekintetben már nemcsak külföldi példák, hanem a délvideki vármegyékben eredményesen működő szövetkezetek is bizonyítják az ellenkezőt. Tehát való, hogy testületek is érhetnek el nagy eredményeket. Azt is feltételezzük, hogy az előttünk fekvő üzleti szabályok szerint való vezetése és fejlesztése a szóban levő üzletágnak már ki van próbálva és be is vált.

De az is való, hogy ez a szabályzat csak nehézkessé teszi a működést, a melynek pedig gördültni kellene az üzleti élet hullámos, szélsőséges és gyorsan váltakozó területén. Itt pedig azt látjuk, hogy a fő kerékkötő az országos központi hitelszövetkezet, a második egy husz tagból álló választmány, melyben a kolozsvári magyar és középtizedi hitelszövetkezetek 10 tagjával és a csatlakozó többi vidéki vagy helybeli hitelszövetkezetek szintén 10 taggal lesznek képviselve. Ezt követi a hat tagból álló végrehajtóbizottság, melynek három tagját szintén a csatlakozó szövetkezetek választják. Ennek a bizottságnak a 21. §-ban foglalt jogköre ugyan elég tág, de már az általa készíthető kezelési és üzleti szabályokat a m. és középtizedi hitelszövetkezet terjeszti

A hóvirág a boroszlánnal együtt fakad és kavicsos talaju völgyeket szeret. E virágnak fakadásától számítja a magyar gazda a tavaszt. A narciszok fajához tartozik s tojásdad hagymából emelkednek ki keskeny, hosszú tengerzöld levelei, a körülbelül egy decimeter magas virágzárakkal egyetemben, melyeknek csúcán egy, vagy két lekonyuló s s levélhüvely által védett fehér virág függ. Különféle válfajokban s gyakran telt alakban, a kert díszéül szolgál.

Az erdei törpe tátika gyakran már a hó alatt virágzik. Levelei a tónél szív-alakúak, magasabban tojásdadok, a szár tetején pedig már lándzsaalakba mennek át. A szár tengelyén ülnek, függőleges tartókon az apró, égszínké virágok, két-két himporedénnyel, kerékded, négy részre osztott koronájukban. A szárok és ágak oly gazdagon vannak megpakva virággal, hogy egy-egy ilyen virágcsoport kalászt alkot. E virág oly finom alkotású, hogy a gyenge szellő szerte hordja szirmait és himporát s ekkor a virág helyén egy keményen elzárt, megfordított szivalaku tokocska képződik, szélein finom szőrrel benőve. E gyen-

géd virág legkisebb faja a torokviráguak osztályának s örömmel tépi le és tűzi dobogó keblére a szerelmes leány, mert égszínké színével, a neki fölöttébb tetsző örök hűséget jelképezi.

Iparkodtam csokorba kötni a tavasz azon előhírnökeit, melyeket hazánkban bizonyára mindenki ismer — s te ifju, ha majd siratod a dús növényzetet, mely most előtted elterül s a verőfényes nap kicsal erdőre-mezőre, kora tavaszon és reá bukkansz a csokor egyes szálaira, az erdő lehullott leveleinek szőnyege, vagy a mező tapadó harasztja között: jusson eszedbe, hogy a hólepel nem szemfedő, mely örök álmodot takar; mert alatta élet fakad s s visszatartatlanul áttör a hideg takarón!

És ha fagyos kezét végig simítja rajtad egykoron a sors: ne csüggedj, hanem jusson eszedbe a kis virágok küzdelme, melyet mindenkoron jutalom koronáz.

Krenedits Ödön.

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás-király-tér, 7. sz. saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztési kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a betárolt árut és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

fel jóváhagyás végett az országos központi hitelszövetkezethez és bizonyos üzleti kérdésekben javaslatokat kell beterjesztenie a m. és közp. tizedi hitelszövetkezethez, melynek igazgatósága a telepet minden ügyeiben képviseli, beszerzési, eladási és vállalkozási jogügyleteket köt, az alkalmazottakkal a szerződést ő köti; szóval fórum, mely a saját cége alatt, de kizárólag a közstelep javára és terhére, határoz, old és köt. A végrehajtó bizottság elnökét is ennek a szövetkezethez az igazgatósága jelöli ki, végül a 25. §. egyenesen alá helyezi a végrehajtó bizottságot is. Így aztán a 20 tagú választmány határoz, s határozatait a végrehajtó bizottsághoz utalja. A végrehajtó bizottság ezen határozatokat és a magáét is a m. és közp. tizedi igazgatósága elé terjeszti. Ez kisebb ügyekben önállóan intézkedik, kiviteli üzletet azonban csak az országos központi hitelszövetkezet beleegyezésével és közvetlen felügyelete útján folytathat.

Mindezeket összevetve, nekünk úgy tetszik, hogy eleinte több lesz itt a kerékkötő, mint a kenőcs. Mi ugyan hiszszük, hogy ha a végrehajtó bizottság a maga arra termett elnökét megtalálná, ezek a kerékkötők maguktól is lazulnának, de éppen abban látjuk a bajt, hogy ha lenne is ilyen arra termett egyén, a külön évről-évre feltételeken és utólagosan megállapítandó tiszteletdíjért nem vállalná el azt a tiszteletet, mely a szabályzat szerint összes idejét, egész tevékenységét igénybe venné.

Egy arra termett igazgató nélkül pedig nemcsak ez, hanem minden szövetkezet olyan, mint a harang ütő nélkül. Egésznek, tökéletesnek látszik, himbálódik is szabályosan, sőt még kong is ha véletlenül hozzáütődik valami, de ritmikus, hívogató és szivreható hangot nem ad.

Szomorú tapasztalataink vannak nekünk már ezen a téren az olyan választmányok és végrehajtó bizottságok működéséről, a kiknek minden egyes tagját más élethivatás foglalja el s a kiket többnyire nem a közért való lelkesülés heve és a szakértelem, hanem a szereplési vágy, a hírság vonz ilyen tiszteletbeli állásokra. Az ilyen uraktól mégha meg is van bennük a törekvés, nem lehet sokat várni, követelni pedig éppen semmit. Vagy ki ne emlékezne még a Viktoriára és a tisztviselők fogyasztó egyesületére?

A szabályzat 35. és 36. §§-ban igen sok jó dolog van felsorolva, ezek mellett meg igen sok szükséges tudnivaló kihagyva.

Méltán felvethető tehát az a kérdés is, hogy ki lesz az a szövetkezet alkalmazottjai közül, aki a vidéki gyűjtő-telepeket egyöntetűen és a helyi viszonyok figyelembevételével szervezi, aki állategészségügyi szempontból felügyel, tanácsokat ad és az okszerű baromfi-tenyésztés, hizlalás, tojás gyűjtés, pakolás stb. szabályaira tanítja, figyelmezteti és buzdítja a mi népünket?

Ki lehetne más, mint egy arra termett és illően dotált igazgató! a kinek mindent kell tudni és látni, a kinek megfelelő üzleti rutinnal kell bírni, mert e nélkül a szép harang nem ad hangot és a kellő rezgés hiányában meglepi a rozsdá.

Ez pedig már nemcsak a harang kára lesz, hanem a hívőké is.

Az anyagiakban itt nem lesz hiány, vagy ha lesz, akkor nem lenne tanácsos a szövetkezeti ügynek ezt az ágát nálunk kétes kimenetű kísérletezésnek kitenni. Ha már eddig vártunk, várhatunk még néhány hónapot, a míg a szükségéseket sikerül összehozni, mert ennek az ügynek olyan szervezéssel kell megindulni, hogy a siker emberileg számítva, kockázatlanul ne legyen.

J.

A hadseregellátás új rendje.

Nagy összeget képvisel azoknak a terményeknek értéke, a mi a hadsereg élelmezéséhez és ellátásához szükségesnek és hogy mégis a gazda, aki ezt az értékét termeli, abban a nyereségben eddig alig részesedett kétképen, azt tudtuk és hangoztattuk mink is mindig. Dicséretes akciót fejtett ki az O. M. G. E. évek során át, hogy a szállítás nyereségéből több jusson a gazdának is. A hadügyminiszter úgy látszik tudatára jött végre annak, hogy ez az akció jogos volt s a követelés igazságos. Most egy olyan rendszabályt léptetett életbe, melylyel a terményeknek a termelőktől — és kistermeléktől is — közvetlenül való átvételét akarja elérni. A szándék elismerésre méltó, a közvetlen szállítást egy lépéssel előbbre viszi, de a rendszabály csak — félrendszabály és a cél elérését nem fogja nagyon hathatósan előmozdítani.

A hadügyminiszter rendelete szerint a rozs- és zabszükségletnek fődöze ezentúl úgy fog történni, hogy a gazdák kisebb mennyiségű eladó terményüket is megvételre kínálják az élelmezési raktáraknak. Ez az ajánlat szóval, vagy írásban (1 koronál bélyeggel ellátva) adható be. Az árú azonnal, vagy legkésőbb egy hét múlva beszállítandó. *100 méter-mázsán aluli mennyiségűnél az egész eladásra szánt mennyiséget rögtön be kell szállítani.* A rozs minimális súlya hl.-ként 69 kg. idegen alkatrész lehet 2-5%, a zab hl. súlyának minimuma 41 kg., 3-5% idegen alkatrész maximummal. Az árak a napi piaci, illetve tőzsdei jegyzett árak arányában („innerhalb der jeweilig geltenden Markt beziehungsweise Börsenotierungen liegenden Preise“) állapíthatnak meg.

A kolozsvári hadkiegészítő parancsnokság 1300 mm. rozs- és 1300 mm. zabszükségletet, az egész szükségletnek $\frac{1}{3}$ -át fogja ezen az úton fődözni, míg a másik $\frac{2}{3}$ rész most is a hadbiztoságok útján a régi ajánlati rendszer szerint a termelőktől, esetleg kereskedőktől fog vásároltatni. A főnti mennyiségből szeptember hónapban beszerzendő 400 mm. rozs és ugyanannyi zab. A kolozsvári élelmezési raktár a következő vármegyékre terjed ki: Kolozs, Sz.-Doboka, B.-Naszód, M.-Torda, Szilágy.

Nézzük ezt a rendszabályt. Mindenekelőtt az ilyen detailban való átvételi mennyiséget. Egy hónapban 400 mm. rozs, 400 mm. zab. Elenyésző csekélység az öt vármegyére. A gazdák — ha előnyösnek ítélik majd az árakat és feltételeket — ajánlataikkal és terményeikkel valósággal ostromolni fogják az élelmezési raktárakat. Hiányozván az a szervezet, mely által tudomásukra juthatna az, hogy van e még a raktárnak egyáltalában terményre szüksége, be fogják hozni a hetivásár napjain a rozsot és a zabot és még ha a minőség megfelel is, a behozott nagy tömeg miatt kénytelenek lesznek rakott szekérrel hazamenni, vagy a piacon elvesztegetni terményüket. Ez idő, munkaerő és pénzvesztés egyaránt. Csakis úgy volna ez helyesen megoldható, ha a katonai hatóság az átvétel napja előtt — ami a kolozsvári raktárnál a hetivásárhoz mérten hétfő és csütörtökre van megállapítva — a községekkel, vagy — ha lesz — gazdaközségekkal tudatja, hogy még mennyi az átvehető mennyiség. Mert azt a csekély 400—400 mm.-nyi mennyiséget egy napon könnyű szerrel megkaphatja a raktár. És az értesületlen gazdák akkor még az egész hónap minden hétfőjén és csütörtökjén behurcolják a raktárhoz terményüket? Föltétlenül szükséges egy olyan központi szervezet, mely a szállítást dirigálná, mert különben mindig meg fog torlódni itt a gabona.

Ha a raktár ugyanis megfelelő árakat fog majd fizetni. Ezek az árak pedig így fognak alakulni: a budapesti tőzsdei árból,

mondjuk a rozsnál 13 koronából levonják a Budapestre való szállítási költséget, 1 k. 84 fillért. A megmaradó 11 k. 16 fill. és a piaci mondjuk 10 k. ár közti közeparányos, tehát 10 k. 58 f. lesz az átvételi ár. A tőzsdei jegyzett ár az előző napi jelentésből pontosan megállapítható lesz. De aztán melyik piaci árral hasonlítják majd össze ezt az árat? Az az-napi piaci ár meg nem állapítható még, az a napi tőzsdei ár nem hasonlítható össze a négy nap előtti piaci árral. Hétfőtől csütörtökig a gabona ára a budapesti tőzsdén sokkal fölmeget és a csütörtöki átvételi napon még a hétfői alacsony piaci árakból fogják megállapítani a fizetendő árat? Ez vesztesége lesz a gazdának és semmi körülmények között sem lesz az áralakulás a valódi állapotnak megfelelő. De meg aztán nyomasztóan fog hatni a piaci árakra az, ha — ami föltehető — a gazda előbb majd az élelmezési raktárhoz fogja vinni terményét és ha ott bármely okból nem veszik át, csak akkor viszi azt a piacra. És aztán mégis ez az ár is alapul fog szolgálni az ár megállapításánál. És még egy.

A mi hetivásárainkon a piaci ár meghatározása minden inkább, mint lélekösmeretes és megbízható. A piaci árjegyzék úgyszólván csak „hasból“ készül. Ez nem lehet reális árkalkuláció alapja. A katonai körök kezdetben csak a piaci árakon akarták átvenni a terményeket. Mink azt mondjuk, hogy csak a tőzsdei árjegyzés alapján állapítsák meg az árakat, a budapesti szállítási költség levonásával. De a kontemplált számítási alap teljesen téves azért is, mert a piaci ár már maga is a szállítási költség levonásával alakul. Nincs igazság tehát abban, hogy még a budapesti tőzsdei árból is levonják azt. Ez egy rókáról két bőr. Vagy ejtsék el a piaci árat, vagy ejtsék el a tőzsdei árból való levonást.

Bizonyára a jóakaratóról tanuskodó hadügyminiszter már az ez évi tapasztalatok rá fogják vezetni a hiányok pótlására és a hibák korrigálására és így csakugyan kedvezően fog majd hatni a rendszabály mezőgazdasági termelésünkre. De a már kibocsájtott rendelettel számolva kívánjuk azt, hogy: 1. az élelmezési raktár hétfőről-hétfőre és csütörtökről csütörtökre valahogyan tudassa a még átvehető mennyiséget a gazdákkal; 2. okvetlenül létesítendő a gazdák által egy, a szállítást szabályozó szervezet; és 3. a piaci árjegyzék összeállítására a hatósági közegek által az eddiginél nagyobb gondtal és pontosabban állítassák össze.

Éber Ernő.

Milyennek kell lennie a tökéletes szőlőoltványoknak?

Tudvalevő dolog az, hogy a filloxera által elpusztított szőlőterületeink — a biztos siker reményével — csak amerikai alanyra ojtott szőlőoltványokkal újíthatók fel. Egyes szőlővidékeken sikerül ugyan szénkénnel, gyéritő eljárás alkalmazása mellett a filloxera által ellepott szőlőterületeket — bizonyos ideig és kellő trágyázás mellett — fentartani; de a hegyvidékek pusztuló területeit, melyeknek talaja tudvalevőleg a legtöbb esetben kötött agyagból áll, tehát szénkénnegzésre sikerrel nem alkalmas, csak az új amerikai ojtvány-kultúra alkalmazásával újíthatjuk fel. A ki ismeri szőlőgazda-közönségünknek valóban dicséretre méltó szorgalmát, törekvését, hogy minden lehető módot felhasznál arra nézve, hogy pusztuló szőlőt felújítsa és több évi veszteségét az ojtvány-kultúra alkalmával pótolja, az könnyen megértheti azt, hogy a magyar szőlőgazda-közönség méltán és jogosan panaszol évek óta arról, hogy lelkiismeretlen szőlőoltvány-kereskedők által évről-évre a nem tökéletes, hibás forradásu, gyengén

fejlett és sokszor talp-gyökér nélkül szállított, gyakori esetben nem fajtiszta, méregdrága árban beszerzett szőlőajtványok vételénél mily nagy anyagi veszteséget szenved, eltekintve attól, hogy a nem tökéletes szőlőajtványokkal beültetett szőlőterületek rövid idő alatt visszazesnek, megritkulnak és folytonos pótlásokra szorulva csak nagy költséggel és kellő szakértelem mellett hozhatók újból helyre.

A földmivelésügyi m. k. minister úr által 60900/1896 sz. alatt „Szőlővessző- és szőlőajtvány-üzleti szokások” tárgyában kibocsátott magas rendelet értelmében (12. §): Feltétlenül szükséges, hogy minden szőlőajtvány — tekintet nélkül készítési módjára — *tökéletes* legyen

Tökéletes a gyökeres szőlőajtvány:

Ha sértetlen s az első osztályu vesszőkre nézve megállapított kellékeknek megfelelő alanya a talpgyökér kiindulási pontjától a forradási hely közepéig mérve harmincöt (35) centiméternél nem rövidebb* és fásajtványoknál negyvenöt (45) centiméternél nem hosszabb (zölden készült gyökeres ojtványoknál a maximális hosszúság nincs korlátozva), ha teljesen összeforradt s az ojtványok válogatásánál szokásos hajlítás és csavarás közben nyílást (a forradásban hézagot) egyáltalán nem mutat, ha gyökérzete ép s egészséges, ha legalább egy hajtásán legalább (4) teljesen érett, világos szem van s ha semminemű betegség által megtámadva nincs.

Tökéletes a sima zöld szőlőajtvány:

Ha sértetlen s az első osztályu sima vesszőkre nézve megállapított kellékeknek érett állapotban megfelelő alanya az alsó büttyöktől lefelé legalább öt (5) centiméter hosszú, felfelé pedig, a forradási hely közepéig mérve, harmincöt (35) centiméternél nem rövidebb*, ha teljesen összeforradt, ha semminemű betegség által megtámadva nincs s ha a forradás helyén felül legalább egy hajtásán négy (4) teljesen érett, világos szem van.

... Eme magas rendelkezések két idézett szakaszából világosan megérthető az, hogy mit kell a szőlőgazdaközönségnek, midőn filloxera által elpusztított szőlőterületeit szőlőajtványokkal (akár gyökeres fás, akár sima zöld ojtvánnyal telepít) akarja betelepíteni, szemelött tartania, hogy *tökéletes* jó forradásu ojtványt ültetve el, a telepítés kockázatokkal ne járjon. Különösen ügyelnie kell akkor, midőn telepítés céljából a szőlőajtványokat ojtványkereskedőktől kénytelen beszerezni. Ily esetben nagy körültekintéssel kell eljárni és semmi körülmények között a gazda ne fogadjon el más ojtványt, csak olyat, a mely tökéletes, vagyis az idézett magas rendelkezések teljesen megfelelő jelleggel bír.

Ha ily értelemben jár el a szőlőgazda a szőlőajtványok beszerzésénél, továbbá az ojtványt annak megfelelő talajba is ülteti, úgy új oltványszőlője már a 3-ik évtől kezdve dús hozamot ad és fáradsága bőven lesz jutalmazva.

Székelhydy Viktor.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Szükséges-e nemes magról kelt fáinkat nemesíteni? Alma és körtefajoknál, ha azokat nemes magról neveljük, gyakran megesik, hogy a csemete éppen olyan nemes magot terem, mint az anyafa. Az ily csemetekre azonnal ráismerhetünk fajsíkokban; mert hajtásaik sokkal erősebbek és leveleik sokkal nagyobbak, mint egyéb társaiké. Ezeknek nemesítése nem feltétlenül szükséges és csak gyakori nyesésük és átültetésük kívánatos. Megesik azonban az ily fákkal, hogy gyümölcsük idővel elsatnyul és elfajul, úgy a körténél mint az almánál. Azért tehát, hogy

* Megfelelő talajokban való alkalmazás mellett a fásajtvány alanyának hossza kisebb is lehet 35 cm.-nél. De legalább 25 cm. hosszának feltétlenül kell lennie.

tartós és a tél hidege iránt kitűnő ellenálló képességgel felruházott alanyokat nevelhessünk: szükséges, hogy vadkörte és vadalma magváról származzék az s ne törődjünk vele, ha lassabban és kevésbé dús lombozattal fejlődik az; mert nemesítés után be fogja hozni csakhamar mulasztását. A magok megválasztásánál arra kell ügyelnünk, hogy azok teljesen ép és érett gyümölcsből származzanak. Ha jó cseresznyét és meggyet akarunk nevelni, mindenesetre szükséges a nemesítés s a magot legjobb ez esetben is a vadon termő madárcseresznyéből venni A közönséges szilva, ha magról kel, nem szorul nemesítésre csak akkor, ha különleges fajt akarunk belőle nevelni; mert ezt — akármilyen nemes és egészséges legyen is a mag, — arról nevelve, nem érhetjük el. Éppen így nemesítésre szorul a sárga- és a francia barack; ellenben a dió, mogyoró, mandula, közönséges őszi barack és a gesztenye, magról keltve, nem kell, hogy nemesítették.

K. Ó.

+ Egynémely virágmagvak vetése nyáron. Ha azt akarjuk, hogy virágos kertünk egyes csoportjai már kora tavasszal szépen virágzó növényekkel legyen benépesítve, akkor szükséges, hogy ama virágok, mint: császárszakál vagy árvarózsa, százszorszép, nefelejts, a pirosvirágu siléna, stb. magvait már augusztus hónapjába elvessük. A kertnek valamely árnyasabb helyén megtrágyázunk apró, porszemű trágyával mintegy 2 m² méternyi területet s azt fölássuk és elgerezelyezük. Ide vetjük aztán ama virágok magvait; de gondunk legyen arra, hogy a mag egyenletesen és *ritkán* jusson a talajba, a melyet vetés után vékonyra beszórunk homokkal vegyített porhanyós földdel s deszkával lenyomkodjuk, hogy a mag oda tapadjon a földhöz, mert így az hamarabb kél ki. Gondos öntözés mellett 8—10 nap múlva kibujnak az apró növénykék, melyeket ha 5—6 levélkéjük van, kiplántálhatunk állandó helyekre. Az ősz beálltáig egyszer meg is kapálhatjuk azok talaját s így a növények annyira megerősödnek, hogy takaró nélkül is kiállja a telet. Tavaszkor — mihelyt csak lehetséges — ismét megkapáljuk a hó által lenyomott talajt s a növények új életre kelve mihamarább meghozzák szemet és lelkét gyönyörködtető virágzatukat.

Cs. Gy.

+ A répa fejtrágyázása. Fejtrágyázás alatt értjük a trágyázás azon módját, a midőn a trágyát a már elvetett és kikelt veteményre alkalmazzuk. A fejtrágyázásnál a nitrogén tartalma chilisalétromnak van számbavehető jelentősége. A salétrom azonban a répa minőségére könnyen hátrányosan hat, miért is alkalmazásával elővigyázatosaknak kell lennünk. E hátrányos hatás származhatik a salétrom mennyiségének helytelen kiszabása, vagy az elszórás idejének és módjának nem megfelelő megválasztása következtében. Tekintve azon körülményt, hogy a fejtrágyázás első sorban a gyengén fejlődő növényzet fölsegítését célozza, azt mondhatnánk, hogy a salétromnál jó bőven kell alkalmaznunk, ha célt akarunk érni, mivel azonban a cukorképződésre a salétrom nagyobb mennyiségben alkalmazva hátrányos leend, egy bizonyos mértékben túl haladva hibát követünk el. — Erre vonatkozólag az idevágó kísérletek azt mutatták, hogy kat. holdanként 50—80 kg. salétrom számítva és azt 100—150 kg. foszforavtartalmu trágyával ellensúlyozva, jó eredményre jutunk. A foszforavtartalmu trágyanemek hatása a répa minőségére szembe-tűnően jó, az együttes alkalmazás tehát kétszeresen okadatolva van, s a mi magyar cukorgyáraink nagy része nem is engedi meg a salétrom alkalmazását nagyobb mértékben foszfortrágya hozzáadásával nélkül,

Háztartás.

+ Hogy az összetört csont a tyukoknak mily kitűnő táplálék, azt csak kevesen tudják. Az igaz, hogy a megtörés nem könnyű

munka, azért az erősebb marhacsontokat süttöbe is lehet tenni, hogy könnyebben morzsolódjék, de a tyukok jobban szeretik nyersen. Már a három napos kis csirkéknek vegyíthetjük az ételéhez, mert nagyon elősegíti a csontképzést, az öreg tyukoknál pedig a tojásképzést. Sokat azért nem szabad adni, mert hasmenést idéz elő. Kétszer hetenként azonban megszerezhetjük magunknak azt az örömet és munkát, mert az állatok nagyon szeretik. A túlságos nagy darabot felveszik ugyan a tyukok, de nem nyelik le.

+ A disznó tartásnál a tisztaság a legfontosabb, ezt azonban még mindig nem akarják elismerni. A disznóvészt és más bajokat ragálnak, időváltozásnak tudják be, pedig ezek a betegségek legnagyobbbrészt vagy az istállók tisztátalansága, vagy a vályukban maradt ételmaradék, vagy elégtelen szalma okozzák. A vályukat éppen oly gondosan kell tisztítani, mint a mi főzőedényeinket, mert ha a vályu hasadékaiból nem tisztítjuk ki az ételmaradékot, ez idővel megromlik, erjedésbe megy át és kiszámíthatatlan bajoknak lehet okozója. Az istállók falait hetenként egyszer le kell söpörni és chlormészszel befecskendezni. De a legfontosabb, hogy a disznókat úgy télen, mint nyáron hetenként egyszer szappanos kefével le kell jól dörzsölni, a mi ellen eleinte ugyancsak tiltakoznak, de idővel úgy megszokják, hogy a legnagyobb nyugalommal lehet ezt elvégezni. Ezek a sikeres disznótartás alapszabályai és ha ezt megtartjuk, sok fáradságtól és költségtől kimél meg.

+ Ha nincs jegünk és ételt vagy italt frissen akarunk eltartani, a következő módszerek ajánlatosak: az üveget vagy az edényt a pincében friss sósvizbe állítjuk. Kövessük a japánokat, kik nyáron a húst porcellán edényekbe teszik, forró vizet öntenek rá, hogy a húst teljesen ellepje és néhány csöpp olajat öntenek a tetejére, ez távol tartja a hústól a levegőt, miáltal hosszabb ideig eláll. Vaj eltartására legjobb egy leleményes angol találmánya, ő ugyanis minden kiló vajhoz 6 gr. szénsavas natront (szóda) tesz. Megjegyzendő, ez csak azután történjék, ha a vajból minden tej ki van mosva. Szalonnánál és zsirnál is sikerrel alkalmazhatjuk a szódat.

+ Megkeményedett, régi ablakgittet a következő módon lehet könnyen eltávolítani. Terpentin lágy szappannal olajfesték sűrűségű folyadékká keverünk el s a leszedendő gittre kenjük rá. Egy óra múlva a gitt eltávolítható. Légenysav és sósav ugyanezen hatást hozzák létre.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések czimű rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetés megrendelés minden számára legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

— **Gazdasági gépbemutató és gépvásár Kolozsvárt.** Az erdélyi gazdasági egyesület augusztus 29-től szeptember hó 4-ig Kolozsvárt gazdasági gépbemutatót és vásárt rendez, mely iránt úgy a gépgyárosok, mint a gazdák körében nagy az érdeklődés. A bemutatás egy része a kolozsvári gazdasági tanintézet birtokán fog megtörténni és pedig eke, vetőgép s más ez időszertint mézőn bemutatható gépek és eszközökkel. Nem lehetetlen, hogy a kolozsvári bemutató után, szept. 1-én az apahidi járási kiállítás alkalmával oda is kivetetnek egyes gépek, hol szintén bemutatattak, mire nézve már az ingyen odaszállítás és vonó erő meg is ígértetett. A bemutatás egy másik része a sétatéri kiállítási területen fog megtörténni, rosták, trieurók stb.-vel. Az egész idő alatt a kiállítás területén gépvásár lesz, hol a gazdaközönség az »E. G. E.« közreműkö-

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen épület-asztalos munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára
KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányú és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helyben és vidéki elsőrangú fűszer és csemege kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükségeslendő márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat. Földy Antal utódai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)

dése mellett megbízható cégektől jó gépeket és eszközöket szerezhet be magának. Az »E. G. E.« a részletes programot a napokban küldi szét a gazdaközönség részére.

— **Kiállítás Apahidán.** Szeptember hó 1. és 2-án Apahidán H. Veres Károly főszolgabíró buzgólkodása folytán mezőgazdasági termény- és állatkiállítás fog rendeztetni, mire felhívjuk megyei gazdatársaink figyelmét. Ugyanott, 1-én délután a kolozsvári gépbemutató több objektuma is működésben fog bemutatattatni.

— **A termés.** Jelentésről jelentésre zsurorodnak össze a terméskilátások. A legújabb július 31-iki jelentés megint kevesebb átlagot és termést helyez az országnak kilátásba, mint az előző jelentés. A bűgő cséplőgép szódán csak lassan csöppen a mag, a keresztek és kévék csak kevés és gyenge szemet adnak és ott a gép előtt szállítják be a gazdáknak amugy is sovány reménységét. Nemcsak az ország egyes vidékein, hanem még az egyes járásokban is a legkülönbözőbbek a termés várható átlagai. Ahol a jelentés 5—6 mmázsa termésátlagot helyez egy-egy országrészbeü, vagy vidéken kilátásba, ott is, különösen a kisbirtokok nagy részén valósággal csak 3—4 mázsat, tehát csak alig fél termés van. Az időjárásról a legújabb jelentés ezeket mondja: „Julius hó utolsó harmadában eleinte zivataros időjárás, később száraz és rekkenő hőség uralkodott, mely utóbbi a kapásnövények fejlődését akadályozta. A kukorica és burgonya, valamint a répa és más kapásnövények károsodása miatt, sőt néhol már a szőlők is szenvednek az eső hiánya miatt.” Nálunk ugyan Erdélyben éppenséggel nem volt hiány esőben és azért a kapások aránylag jól is állnak és szépen áll, jó szüretet ígér a szőlő is. Gabona-termés kilátásaink most a következők:

	1900.	1901.	1901.
	évi termés	jul. 20-án	jul. 31-én
Buza . . .	38.434,171	35.164,500	34.835,000
Rozs . . .	11.128,120	11.605,000	11.507,200
Árpa . . .	11.730,828	10.132,400	10.128,400
Zab . . .	10.297,738	9.093,100	9.652,800

— **Magyarország komlótermésének állása 1901. augusztus hó 8-án.** A június végi jelentés óta a magyar komlóskertekben általában romlás nem állott be, sőt a termés közepesen felül ígérkezik. A kevés nyári komló már általán leszedett, s belőle a vevőknek minták küldettek. A komló országszerte virít. Az erdélyi részekben az utóbb beállott sok eső gátolja némileg a teljes kifejlődést, de a komló bőven bimbózdott. — Kevés helyen a jég s a rézrozsda tettek 10%-nyi kárt. Kat. holdanként 400—420 kgr. száraz termést várnak. A korai kertekben a szedés is megindult. A síkföldön 435—440 kgr. átlagtermést remélnek, sőt némely bányai kertekben 500—600 kgr. is. Itt legjobban áll a komló az idén, s teljesen egészséges. A szedés szintén megindult már. A Dunántúlon nagyobb részt le van szedve a komló, s az uradalmi kertekben 370—380 kgr. átlagot kaptak elég szép minőségben! Éppen csak a vas megyei komlósok betegek, gyengék, holdanként 100 kgr. reménységgel, épp így áll a szomszéd Stájer komlóterület! A fekvődő gyengébb a termés és igen váltakozó, kat. holdanként 200—300 kgr. ot

reméllenek. Itt a vihar s jég, és hideg éjjelek tettek helyenként kárt! Az egész országos komlóterületen az átlagokkal számítva 2500—2600 q. termést, sőt optimisták 2700-ig reméllenek! A szomszéd külföldi kertek Stájerország kivételével július eleje óta a jó idő következtében megjavultak. A cseh kertek — hir szerint — jó közepesen állanak, a bajor komlósok is szemlátomást javulnak, mert eső és napsugár rendre váltják egymást. Bár sok kert nem fog termést hozni — mert azokban a komló a sok betegség miatt nem birt kifejlődni. *A mi a komlópiacot illeti:* ma még erős a tájékozatlanság. — Egy dunántúli uradalom a komló 100 kgr.-ját 200 koronával el is adta. Végül is ez nem lenne rossz kiindulási ár: hogy tartja magát, a bizonytalan. Hogy mily ingadozó ma még a komlópiac, mutatja az, hogy míg egy bácskai uradalom komlója kilójáért a múlt héten egy koronát ígértek, addig egy nagyváradi komlóért 2 kor. 40 fillért kínáltak, de üzlet nem köttetett! Azon bajor ügynököket, a kik a múlt héten Galiciában elővételekben utaztak: megbízóik visszahívták, mert a bajor komló is felvirult, bár komlótetű, korompenész, lisztharmat sok helyütt még terjed! A saazi piacról már jelzik, hogy megjöttek a stájer 5 kgr.-os postacsomagok s kilójáért 3-60 koronát fizettek. Hogy a magyar komlós postacsomagokkal mi lett? arról hallgat a fáma, pedig tudomásunk van ilyenekről! Alighanem bent vannak a stájer fogalomban! A tudósítás zártakor írja egy jelentékeny külküllömenti termelő, hogy ott egy nagy vihar 10% kárt tett! Felkérjük olvasóinkat, hogy a tudomásukra jutott esetleges komlóeladásokat és árakat velünk egy levelező-lapon közöljék.

— **A komló értékesítése.** A földművelésügyi ministeriumot értesítette a müncheni cs. és kir. konzul, hogy az ezidei németkomló termése gyengének ígérkezik, úgy, hogy a magyarországi komló Németország ezidei komlóbevitelében nagyobb szerepet fog majd játszani. Különösen hasznos lenne komlótermelésünknek, ha a komló egyik világpiacán, Nürnbergben bevezethetnénk a komlót, ott annak állandó képviselét szerezni, melynek segítségével komlónk ezen a vásáron közvetlenül bizománnyal volna eladható. Ilyen bizományi értékesítésre a konzul „Adolph Lehmann Nachfolger“ nürnbergi céget ajánlja, mely már évek óta bizománysa Frigyes főherceg főherceglaki és Chotek gróf futtaki uradalmának is. Nevezett bizománys cég konzulunk (Schrag Károly ur) közbenjárására a nála bizományba helyezett komlóra előleget nyújtani, a komlópiac állásáról értesítéseket küldeni és a konzul ellenőrzésének magát alávetni késznek nyilatkozott. Minthogy ezen, a magyar komló előnyösebb értékesítését célzó javaslat a földművelésügyi minister véleménye szerint is, nagyobb termelőink által megfontolandó, felhívjuk komlótermelőinket, hogy foglalkozzanak vele és különösen a segesvári komlósövetkezet e havi gyűlésén az érdekeltek előtt minden oldalról világítsa meg és adjon szakvéleményt róla.

— **Katonák szabadságolása.** Az a kérvény, melyet az E. G. E. a katonáknak aratás idejére való szabadságolása iránt a képviselőházhoz intézett, a maga hivatalos útján úgy látszik eljutott a közös hadügy-ministerhez is és az abban foglalt javaslat,

melyet az egész magyar közvélemény támogatott, lassacskán a megoldás felé közeledik. Legalább erre következtethetünk abból, hogy az osztrák lapok hirt adnak a hadügy-és honvédelmi miniszter azon intézkedéséről, mely szerint — egyelőre csak tanulmányozás céljából — a nyolcadik és kilencedik hadtest, valamint a prágai és josefstadti honvédparancsnokságok csapataiból az aratási időre szabadságoltatnak a katonák és pedig mindazok, a kik azt kérik. A szabadság ideje augusztus 1-től 16-ig tart. Hogy a szabadságolás még nem nálunk, hanem Ausztriában történt, az nem változtat azon a tényen, hogy a katonai körök javaslatunk elvét magukévá tették. Meg vagyunk győződve arról, hogy a jövő évi aratásnál már nálunk is be fogják hozni ezt a mezőgazdaságunk nagy érdekeit szolgáló üdvös intézményt.

— **A gazdasági munkáspénztár érdekében.** A folyó évi január 1-ével életbe lépett gazdasági munkás- és cselédségélypénztár fél-évi eredménye arról győzte meg a kormányt, hogy azt se a munkaadók, se a munkások nem pártolják eléggé, bár annak mindakét félre nézve egyformán nagyok az előnyei. — Hogy a pénztár fejlődése nagyobb lendületet vegyen, a kormány a közigazgatási hatóságok akcióba vonását határozta el. Felhívta ezeket, vidékeken különösen a főszolgabirákat, hogy járásaikban a birtokosok, kör- és községi jegyzők és a néptanítók részvételével értekezleteket tartsanak, azokon a törvény szellemét és szakaszait ismertessék s úgy a munkaadókat, mint a munkásokat a beiratkozásra buzdítsák és serkentsék. A tanítók, kör- és községi jegyzők községekben ugyanide törekedjenek. A törvény humanus és jótékony szellemét egyébiránt mindennél fényesebben igazolja ama körülmény, hogy maga a kormány is a törvényhozás határozata folytán évente 100.000 koronával járul a pénztár tőkájének gyarapításához. A segítőpénztár tagjainak egyelőre betegség, baleset, előregedés és elhalálozás esetén juttat segílyt. De intenciója az, hogy idővel, tőkéje gyarapodván, indokolt esetekben azokat másféle anyagi támogatásban is részesítse.

— **A köztenyésztésre szánt apaállatok állami biztosítása.** Darányi Ignác földművelési magy. kir. minister, a községeknek és magánosoknak köztenyésztésre kiosztott összes tenyészapaállatokat aug. 1-től terjedő egy évre a kölcsönös állatbiztosító szövetkezetnél tárcája terhére biztosította. Így a kiosztott és igen értékes magnak ragály sérülés következtében való pusztulása kárát a biztosító társaság fizeti s jöllehet a biztosítási díjat az állam fizeti, a kárösszeg azoké, a kiknek a köztenyésztésre szánt apaállatok kiosztattak. Eltekintve attól, hogy ezzel az állat-tenyésztés fontos érdeke van szolgálva, még az is remélhető, hogy az állatbiztosítás is népszerűbbé válik. A minister azonkívül oly értelmű előnyt biztosított a tenyészállatok tulajdonosainak, hogy a mennyiben a most fennálló biztosítás egy év múlva megszűnik s az érdekel gazdák a biztosítást tovább is kiterjeszteni akarják, a díjtételek részükre 25%-al mérsékeltesenek.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRT

Deák Ferencz-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltóköcsönöket nyujt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Magyar Jelzalog-Hielbank

Képviselősége Kolozsvártt
(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Zaloglevélköcsönöket

nyujt és pedig 4%-os köcsönt földbirtokra: 50 évi törlesztéssel 5 százalékos, nagyobb városokban fekvő házakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os zaloglevélköcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő házakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó köcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfai adnak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os zaloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségekötvények

ÜZLET, FORGALOM.

— **Eladó fűmag.** 15 mmázsa francia perje, 13 mmázsa csomós ebir fűmag van lapunk kiadóhivatalában eladásra bejelentve.

Budapesti gabonatözsde.

I. Készárúüzlet.

Aug. 8.

Buza 7:80—8:20 Rozs 6:50—6:75. K. Takarmány-árpa 6:10—6:25. Zab 6:80—7:00 K. Tengeri 5:20—5:22 1/2 korona.

II. Határidőüzlet.

A határidőpiac viszonyai miben sem változtak. Továbbra is kedvetlenség jellemzi az üzletet, mely szorosabban véve állandóan stagnál. Jóllehet a külföldi piacok inkább szilárdak, erre úgyt sem vetnek, a készárúüzletmenete sem képes a hangulatot befolyásolni és ha van is valamely különösebb impulzusra 2—3 fillér javulás, úgy ez az általános üzletlenség mellett mintegy önmagától ismét elvész. Ma is Amerika 1 cent magasabb jegyzésére az októberi búza árfolyama tegnap este 8:03—8:04 kor. jegyzéséről 8:06 koronáig emelkedett, hogy délből újból 8:04 korona mellett maradjon meg.

A takarmánycikk, melyeket tegnap erősen lenyomtak, ma inkább tartottak, de üzlet ezekben is csak alig volt, míg októberi rozs, egy-két vevő eszközölt vetelet folytán, néhány fillérel javult.

Esti zárlat. Buza áprilisra 8.42—8.43 korona. októberre 8.08—8.09 korona. — Rozs októberre 6.69—6.70 kor. Zab 1901. októberre 6.20—6.21. Tengeri 1902. szept.-re 5.17—5.18 korona, májusra 5:07—5:08.

Budapesti állatvásár.

Aug. 8.

Felhajtás: *Vágómarhákból:* 1979 darab ebből magy. ökör 715, magy. tehén 451, szerbiai 689. Árak 100 kg.-ként magy. hizott ökörnél 50—56; 58—63; 64—68 kor; tarka hizott

ökörnél 54—72 kor.-ig; tehénél 42—54 kor.-ig; növendékmarháknál 43—52 kor.-ig a minőség szerint. Vágómarhákból a felhajtás 400 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, ennek következtében az árak 1-2 koronával magasabb árakat fizettek métermázsánként. Mivel azonban jobbra elsőrendű minőségeket keresnek, a silányabb minőségeknél az áremelkedés alig észlelhető. — János ökrök iránt a kereslet gyenge, ellenben fejős tehénre az üzlet élénkebb. — Igás-ökök 90 darab 640—750 kor. Fejőstehén 174 drb. 140—220 és bonyhádi 220—320 kor. darabonként. — *Borjú-vásárra* került 626 darab 62—68 és 70—80 fill. árban kg.-ként minőség szerint.

Erdélyi nevezetesebb piacok terményárai.

Hely	Mérték	Ko- lozsvárt	M.-Vásárhely	Sz.-Sz. György	Sz.-Ud- varh.	D.-Szt. Márton	Szász- Sebes
Tiszta húza	mm.	14:80	15:00	15:00	15:00	13:00	15:00
Elegy "	"	—	—	—	13:00	10:00	13:00
Rozs "	"	11:00	12:00	12:40	10:40	10:00	12:20
Árpa "	"	10:00	11:40	09:60	—	10:00	12:00
Zab "	"	12:00	11:80	12:00	12:00	10:00	12:50
Tengeri "	"	10:10	09:40	9:40	11:40	9:60	10:80
Széna "	"	—	—	5	5:00	4:00	3:00
Szalma "	"	—	—	2:40	2:00	2:00	1:50

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felölös szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társzerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

H I R D E T É S E K.

Cimbalom (687.)

Pedálos. Barna vagy feketében, kitűnő erős, esengő hanggal, erős szerkezettel, 3 évi jótállással. Bolti ár 150 frt, nálam 75 frtért kapható a készítési telepen:

BUDAPEST, Nefelejts-utca 43. sz.

Jegesi Géza,

műfokleves cimbalom-készítő

Arjegyzéket bérmentve küldök.

Repcze eladás.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága folyó évi augusztus hó 22-én délelőtt 11 órakor tartandó zárt írásbeli ajánlati tárgyalás útján

560 q. őszi káposzta repczét és 15 q. hulladék repczét bocsát eladásra.

A mintákat, valamint az eladási feltételeket, kívánatra a ménesbirtok igazgatósága megküldi.

Budapest, 1901. augusztus hó 1-én.

(700.)

M. kir. földművelésügyi Minister.

Gyümölcs és szőlő bor készitési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

fo ytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomero szabályzóval.

A munka képesség 20%-al nagyobb mint bármely más sajtónál.

H y d r a u l i k u s s a j t ó k.

Szőlő és gyümölcs zúzó

és bogyo morzsolók.

TELJESEN FELSZERELT SZÜRETELŐ készülékek.

Szőlő és gyümölcs örlők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásra, gyümölcs vágó és hámozó gépek, legujabb szerkezetű szabad önműködő »Syphonia« gyümölcs és szőlővessző permetezők, gyártatnak és szállittatnak jótállás mellett a legjobb kivitelben

Mayfarth Ph. és Társa

es. kir. kizár. szabad. gazdasági gégyárak, vasöntöde és gőzhámor.

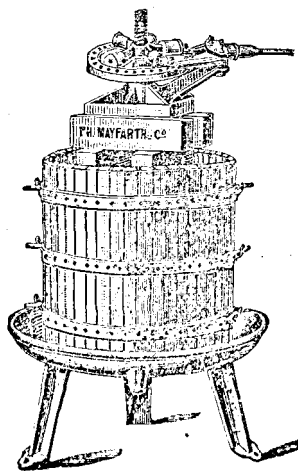
BÉCS, II. Taborstrasse 71.

Kitüntetve 450 arany, ezüst és bronz éremmel.

(607.)

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

Képviselek és viszontárusitok felvétetnek.

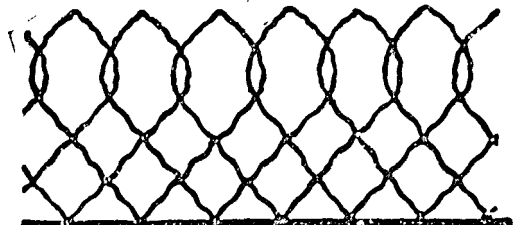
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fonattal való bevonását; pineze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, athányó rosták, szén, kocsz, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherrosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és czinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különbféle mintákban, fakterbe foglalt rosták és sziták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-türlők. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálok. (339.)

Kishirdetések felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

Levélbeli tudakozásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levélbélyeg mellékeltek.

KIS HIRDETESEK.

Ezen rovatban minden 20 □ cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden □ cm. 5 fillér. Tudakozásoknál csak a kishirdetések számára kell hivatkozni. Támpéldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Czime 336. szám alatt megtudható a kiadóhivatalban.

Földmives-iskolát

végzett, 26 éves, nőtlen ember, katonakötelezettségének eleget tett, gazdaságban állást keres azonnal. Czim Kulcsár István u. p. Német-Lad, P.-Szt.-Mihály, (Somogy megye.) (683.)

Egy szapképzett,

józan életű, fiatal műkertész október elsejére állást keres. Czime „Szerény igényű“ jelige alatt a kiadóhivatalban. (1007.)

Gazdatiszt,

36 éves, nőtlen szakképzett, erélyes, ösre állást óhajt változtatni. Czime R. B. alatt a kiadóhivatalban. (1008.)

Okleveles gazdatiszt

kerestetik Mocsonyi Sándor kápolnási (Krassó Szörénymegye) uradalmába. Feltételek pár évi gyakorlat, jártasság az erdészeti teendőkből, a románnyelv bírása.

Fizetési feltételek megtudható: *Váradyi Főszef* urad. tisztartónál *Birkis* (Krassó-Szörénymegye), hova az ajánlatok is beadandók. Az állás azonnal betöltendő. (692.)

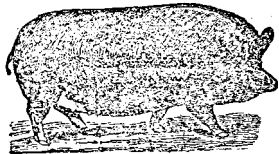
Különbélék.

GERGELY ANDRÁS

épület, díszmű-bádogos és takaréktűzhely-készítő Kolozsvárt, Wesselényi M. utca 26. Költséglelő-irányzatok és árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. Tisztelettel *Gergely András*. (471.)

(543.)

Telivér Poland

china kan 4 drb. 1 éves és 2 hónapos tenyészképes eladó. A kanok direct Amerikából importált apától származnak. Eladók továbbá különféle korú kan és nőstény telivér Poland china malaczkok is. Tudakozások: Ordódy né Maitlath Gizella, Nagy Kereskény, u. p. Kis-Kereskény czimzendentők. (701.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt *Hantz György* társa, *Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.*

E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló ízléssel tartósan és olcsó árért készítik. Fizetések fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A czimre kérem vigyázni

Több ökor szekér

(teljesen új) olcsón eladó.

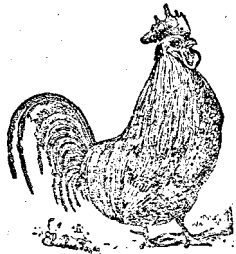
Czim: a kiadóhivatalban. (697.)

SIMMENTHALI üszők

megvételre kerestetnek (12-15 drb.)

Levélbeli ajánlatok a kiadóhivatalhoz kéretnek. (1005.)

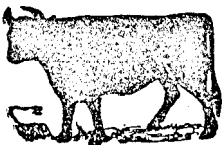
4 törzs Plymouth Rock tyuk eladó.

Áruk 50 korona.

Czim a kiadóhivatalban. (1003.)

Hirdetmény.

Alatt irt közhírré teszi, hogy Háromszék megye Sepső-Szent György rendezett tanácsu városba a legalkalmasabb helyen, ezelőtt *vasuthos*, most *koronásos* czimzett vendéglő helyiség, folyó év Szent-Mihály naptól négy évre egy jó alkalmas vendéglősnek átadandó, hogy miként értekezzen: alantirtal *Soós Mihály*, Kis-Borosnyan. (695.)

Egy 2½ éves tiszta vérű siementhali bika (Széll Kálmán tenyészetéből való apaállattól) jutányosan eladó Kürti Dezsónél Magyar-Nádason. (699.)

Eladó

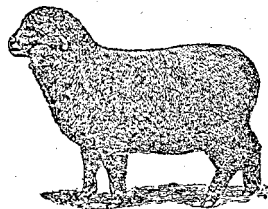
3 drb.

Poland Kina

tenyészkocza.

Czim G. G. alatt a kiadóhivatalban.

(1001.)

16 mázsa raczka gyapju jutányosan eladó.

Czim a kiadóhivatalban. (1002.)

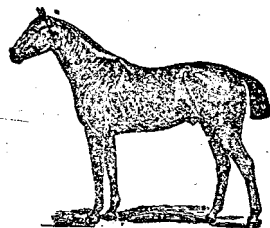
Eladó kosarak.

Egy néhány száz különböző nagyságú, istállóba, gyümölcszedéshez és postai pakolásához, komlószedéshez stb. alkalmas hántatlan és fehér vesszőből font különböző nagyságú fűz-kosár jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban. (696.)

6 lóerejű, majdnem új Hornszbi-féle lokomobil, most volt hivatalos nyomtatás alatt másodszer, üzembe vehető mindjárt, szalma fűtő készletet is adok vele. Jutányosan áron vehető, vagy egy elevátor cserevásárt is köthetünk. Bővebbet Gombos Józsefnél, Székely-Kocsárd. (693.)

Földbirtokokra,

városi modern házakra törlesztéses kölcsönök legelőnyösebben és leggyorsabban kaphatók. Elsőrendű ajánlatok községektől, egyházaktól és birtokosoktól Erdélyből is. Czim: GÁSZTMÁN SAMU banküzlete BUDAPEST, V., Lipót-körút 30. (703.)

Arabs félvér, sárga, herélt 5 éves 14.5 magas, szép háti ló eladó. — Ára 600 korona. — Czim a kiadóhivatalban. (689.)

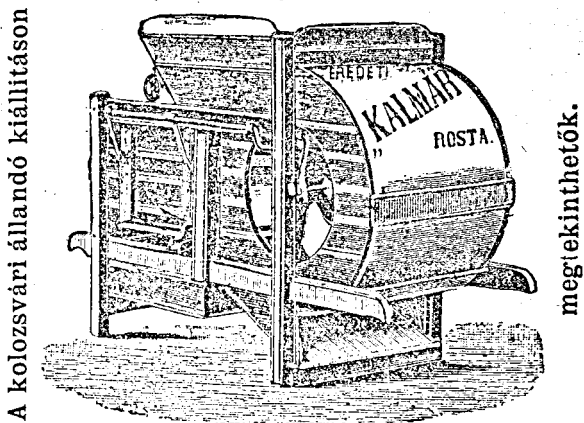
B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt. Alapította: 1869. (463.)

Simonfi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntődéje Kolozsvárt, Kultordateczta 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költség-számítás bérmentve küldetik. (464.)

Hogyan tud a magyar gazda évi kiadásainak egy részénél 30-40 százalékot megtakarítani?

Azt megtudhatja a *Kalmár Zs. utóda* hódmezővásárhelyi cég különleges terményszitító, gép és rosta árjegyzékéből, amelyeket fenti cég bárkinék kérésére ingyen és bérmentve küld meg.

Legolcsóbbak, legjobbak az eredeti „Kalmár-rosták”, amelyek gyakorlatba vételük után minden vevő megdicsér és elismerésben részesíti azoknak sok oldalú jó tulajdonságait, valamint a termények tisztításánál elért fényes eredményt.

Az eredeti „Kalmár-rostát”

a magyar korona országainak összes vasuti és folyámhajózási állomásaira bérmentve küldöm meg s így az árjegyzékben foglalt rosták árát mindenkor a t. vevőim által megjelölt vasut- vagy hajó állomásra elszállítva értendők, minden utófelszámítás nélkül.

Ügynököket és viszontelárusítókat nem alkalmazok, a rendelvények egyedül a vevő fel megkeresésére intéztek el.

Egyedüli elárusító hely a termelő üzlet

Kalmár Zs. utóda Hódmező-Vásárhelyen, a hol min len beérkező megrendelést pontossággal intézek el. (630.)

KALMÁR ZS. UTÓDA.

MAGYAR INTÉZET.

Laboratorium

VÉDŐ-OLTÓANYAG TERMELESÉRE

BUDAPESTEN, VI., Nagy János-utca 6. szám.

Termel és szállít

VÉDŐ-OLTÓANYAGOKAT:

a) sertésorbánc ellen		
100 adag. ára (I. és II. anyag)	.....	14 kor.
b) lépfene ellen		
juhok részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	.....	15 kor.
szarvasmarhák részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	.....	30 kor.
lovak részére 100 adag ára (I. és II. anyag)	.....	30 kor.

Az intézet raktáron tart és mérsékelt áron szállít 10 adagos L. V. T. jegyű oltófejskendőket, oltótüket, szórnyíró ollókat, maximal hőmérőket és más oltáshoz szükséges szereket. (702.)

Az

Erdélyi Gazdasági Egylet
Kolozsvártt.

a gazdasági tanintézet birtokán és a sétatéri kiállítási helyiségekben

ez évi augusztus 29-től szeptember 4-éig

Gazdasági gépbemutatót és gépvásárt rendez,

melyre az erdélyrészi gazdaközönséget tisztelettel meghívja

(1009.)

Az elnökség.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása	.....	400,000 kor.
Alapítványok és üzletrészekben	.....	1,200,000 kor.
Összesen:	.....	1.600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

(498.)

az igazgatóság.

A „Kéve köté”

a 20-ik században a számító gazdának nélkülözhetetlen segédeszközévé vált, mert nemcsak olcsóbb, de még időt is takaríthatunk meg vele!

géparatás mellett, ha marokrakóval aratunk és a gabonát a Bellán-féle kévekötelekbe kötözzük, 32% aratási költség megtakarítás érhető el a kéveköté-aratógép munkájával szemben, mert a fenti kéveköteleknek használata 78 %-al olcsóbb, mint a kéveköté-aratógéphez szükséges manilla zsineg. De nagy a megtakarítás a kézi aratásnál is, mert a Bellán-féle kötelek 85 %-al olcsóbbak a zsuppkötőknél és 97 %-al olcsóbbak a gabonából csavart kötőknél. Csak az a gazda használ tehát mai napság még zsupp vagy gabonakötőket, a ki a Bellán-féle köteleket nem ismeri, vagy nem számol a költségekkel. A számok ugyanis, melyek e tárgyban kiadott prospectusomban minutiosus gondnal és a gyakorlatnak is teljesen megfelelőleg állítatik össze, — fényesen bizonyítják a fentebbi állítást és kéveköteleim fölényét. (673.)

Tessék prospectust és árjegyzéket kérni.

Kimerítő árjegyzéket dohányzsineg és az összes gazdasági kötéláruról u. m. istrángok, kötőfékek, rudalóköttelek, zsákok és ponyvákrol (háziipari készítményekrol is) készséggel és ingyen küld, nagyobb megrendeléseknél jutányos ajánlatot tesz.

BELLÁN MÁTYÁS

kender- és kötéláru ipartelepe BACS-CSEB.

Fischer Lipsót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtat-

vány képes illusztrált kiállítás

számára a legjutányosabb áron vál-

latatnak és a legközelebbben

készíttetnek el.

Vidéki megrendelések

is pontosan

eszközöketnek.

(415.)

Láng és Lovass

gépolaaj és gépszir-gyára

BUDAPEST, V. Váci-ut 140.

(602.)

Ajánlja legjobb minőségű

gépolaaj,
hengerolaaj,
gépszir gyártmányait.

Megrendelések közvetlenül az „Erdélyi Gazdasági Egylet” védnöksége alatti állandó gazdasági gépkiallítás igazgatóságához Kolozsvárt, intézendők.

Szabadalmazott**Kosárbetétek**

gőzeséplőgépek számára

kaphatók a feltalálónál, teljes felelősség mellett, hogy tiszta cséplést lehet vele végezni a legrosszabb esetben is.

A kosárbetétek árai:

4	lóerejű géphez	30	frt.
6	„	35	„
8	„	40	„
10	„	45	„

Megrendelés esetén a kosár szélességének mérete beküldendő és kívánatra teljesen szakértő gépkezelővel is szolgál

Bajzáth Ignác, Székelyhid.

(691.)